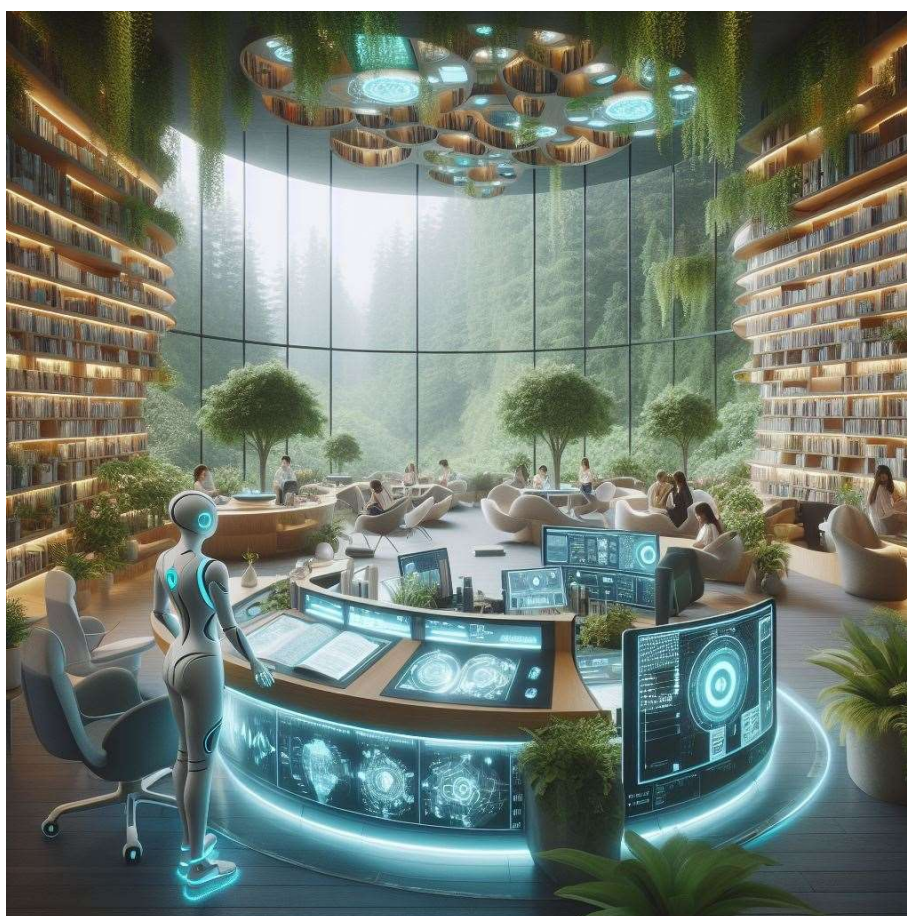

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 116 (september 2024)

Tuleviku raamatukogu on mitmekülgne, avatud ja kogukonnakeskne koht, mis ühendab traditsioonilised raamatukoguteenused kaasaegse tehnoloogiaga ning toetab inimeste õppimist, loovust ja suhtlemist.

(Pilt ja tekst loodud tehisintellekti poolt -
Microsoft Edge Copilot kirjeldab tuleviku raamatukogu)

KEILA HOOVILUGUDE PÄEV HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

Keilas on juba 10 aastat toimunud kohalik nn kohvikutepäev, mida siin nimetatakse Hoovilugude päevaks. Üle mitme aasta osales taas ka Harju maakonnaraamatukogu.

Osa võtnud olime varemgi, kuid koroonaaastate tõttu oli tekkinud vahepeal paus. Nüüd, juubeliaastal otsustasime taas sellest kogukonda siduvast üritusest osa võtta. Igal aastal on hoovilugude päeval oma teema, seekord kandis see nime „Aja väravad“. Et olla teemakohane, sai meie kohvik nimeks „Iga raamat on ajavärv“. Saab ju raamatute abil ajas rännata nii minevikku kui tulevikku.

Päeval, kui üle Keila oli avatud 27 hoovi ja hoovikohvikut, tegime oma ukсед lahti juba kell 9.00. Ja olime avatud kuni 13.00-ni.

Igal täistunnil lugesime ette lõbusaid ja uskumatuid Keila uudiseid aastakümnete tagant – Keila Lehe esimesest ilmumisaastast 1991-1992 ja 10 aastat hilisemast ajast. Kas tõesti olid ajad, kui külmkapi saamiseks pidi olema ootejärjekorras ja kui Tallinnast Keila poole sõitis tööle rohkem inimesi, kui Keilast Tallinna.

Raamatukogu laudadel olid väljas ka ajalehed veelgi varasemate aastate 10. augustist ja sai vaadata, milline oli elu täpselt 50, 60 või 70 aastat tagasi.

Toimus ka raamatutäika - soodsa hinnaga olid müügis või tasuta ära anda raamatukogule ajaga üleliigseks jäänud raamatuid. Esimest korda sai raamatukogu raamatuid osta Keila päeval keskpargis. Nüüdki oli huvi müüdavate või tasuta kaasa antavate raamatute vastu suur.

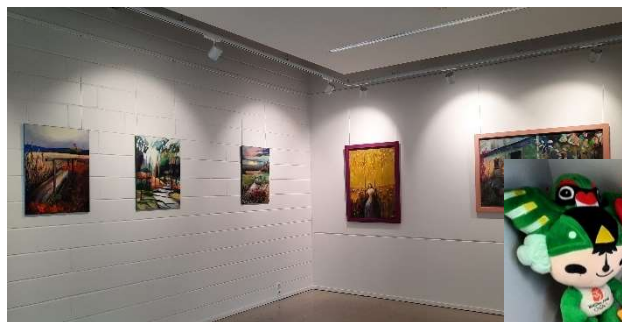
Nii lastel kui täiskasvanutel oli võimalus lahendada erinevaid raamatutega seotud ülesandeid, millest mitmed seotud ka ajaloo ja ajaga. Kõige populaarsemaks osutus vist siiski lõbus nn „bookface“ tegemise ülesanne.

Sai jagada mõtteid ka raamatukogu rolli ja ruumi kohta tulevikus. Et plaanime muuta raamatukogu sisekujundust küllastajasõbralikumaks, oli see heaks võimaluseks oma mõtteid avaldada.

Muidugi oli raamatukogus avatud ka kohvik, kus pakkusime uudiste kõrvale hommikukohvi ja sai osta ja maitsta raamatukoguhoidjate poolt küpsetatud kooke. Näiteks Albert Hitchcocki retsepti järgi valmistatud *quiche*’i.

Raamatukogus on alati üleval ka mõni näitus. Hoovilugude päeval sai vaadata Triin Kristersoni maalide ja raamatu „Putukad Pariisis“ illustratsioonide näitust, Eesti Tuletõrjemuseumi rändnäitust „Päästja“, mis tutvustab päästja töö telgitaguseid ning valikut Liis Paabo olümpiamaskottide kogust.

Et just hommikupoolne ilm oli väga vihmane, jäi küllastajate arv kahjuks väiksemaks, kui olime lootnud. Nii et jääme ootama juba järgmise aasta paremaid ilmu ja toredaid kohtumisi.

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

KULTUURIRIKKUSE AASTA SUVELUGEMINE HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

2024. aasta suvine laste lugemisprogramm oli pühendatud kultuuririkkuse aastale ja kutsus lugema erinevate maade autorite raamatuid.

Suvelugemine kestis 3. juunist kuni 19. augustini ja oli mõeldud kuni 13-aastastele lastele. Programmi läbimiseks oli vaja laenutada ja läbi lugeda 5 raamatut, täita ülesandeid ning kirjutada üks luuletus.

Suvelugemisega liitudes sai igaüks endale lugemispassi, kus oli kirjas, milliseid raamatuid on vaja lugeda ja ülesandeid lahendada. Raamatut raamatukokku tagastades sai lugemispassi templi.

Lapsed, kes said kokku 5 templit, täitsid passis olevad ülesanded ning töid lugemispassi 21. augustiks raamatukokku, said kutse lõpupeole.

Seekord oli rekordiliselt palju alustajaid, lausa 125, lõpule jõudis neist 49 last. Seda enam võib öelda, et need olid väga vaprast lugejad, kes ka suvevaheajal raamatu kätte haarasid. Lisaks meie raamatukogule osalesid suvelugemises ka Tabasalu ja Kose-Uuemõisa raamatukogud ja nende lugejad.

Loeti väga mitmete riikide autorite raamatuid. Enim loeti Eesti autoreid, neile järgnesid meie naabrite Läti, Leedu, Soome ja Rootsi autorid. Aga leidis ka lapsi, kes olid lugenud Jaapani või Korea lasteraamatuid.

Suvelugemise lõpupidu toimus 27. augustil Keila Lauluväljakul, mis alles sellel aastal värskelt valmis sai.

Peole oli kutsutud luuletaja ja tõlkija Contra, kes rääkis oma tegemistest, sellest kui raske või kerge on tõlkida luulet ja luges ette nii enda kui teiste luuletusi.

Kõik suvelugemisprogrammi lõpetajad said tänukirja ning lapsed, kellele naeratas loosiõnn, ka kingiks raamatu. Raamatutega toetasid meid kirjastused Varrak ja Koolibri. Ja kõige lõpuks toimus meie traditsiooniline kringlisöömine.

Täname kõiki vahvaid lugejaid!

Kersti Salf
Harju Maakonnaraamatukogu

RAASIKU VALLA RAAMATUKOGUD: LUGEMINE TEEB RIKKAKS, KULTUURIRIKKAKS!

Suvelugemine Raasiku vallas on traditsiooniks juba kaheksandat aastat. Igal aastal oleme proovinud lastele pakkuda lugemisvara erinevatel teemadel. Selle aasta temaatika oli seotud kultuuririkkuse aastaga. Lastel oli võimalus valida erinevate maade autorite teoseid. Lisaks lugemisele uurisid lapsed, milline on vastava riigi lipp, mis on pealinn ja millist keelt riigis räägitakse.

Eesmärgiks oli meelitada lapsi lugema erinevate rahvaste raamatuid, et selle kaudu märgata ja väärtustada kultuuride mitmekesisust. Lugemine toimus kolmes vanusegrupis ja lõpupeo kutse said lapsed, kellel viis raamatut läbi loetud. Loeti väga erinevate riikide raamatuid. Kõige enam meie põhjanaabrite Soome, Rootsi, Norra lasteraamatuid. Aga populaarsed olid ka teiste Euroopa riikide teosed: Inglise, Saksa, Prantsuse ja Itaalia. Kindlasti mõjutas valikut ka vastava riigi tõlkeramatute rohkus.

Vähemalt viis raamatut luges läbi 30 last, Arukülast 16 ja Raasikult 14. Sama osavõtjate arv oli ka eelmisel aastal, mis näitab, et lugejate arv meie vallas ei kahane.

Osalejate seas oli nii eelmise aasta tegijaid, aga lisandus ka palju uusi lugejaid

Kõige rohkem osalejaid (18) oli 1.-3. klasside arvestuses. Suvelugemisel osales ka eelkooliealisi lapsi, vanemate õdede-vendade eeskujul. Lisaks tänukirjale said parimad lugejad üllatuskingituseks Apollo kinkekaardid. Parimate lugejate väljaselgitamiseks arvestasime loetud lehekülgede arvu. Kõige usinam lugeja luges suve jooksul läbi 3851 lehekülge. Suurt kiitust väärivad kõik lugejad, kes jõudsid suviste tegemiste juures ka raamatuid lugeda.

Suvelugemise lõpupidu toimus Raasiku Valla Raamatukogus, kus Improteatri Impeeriumi näitleja Rauno Kaibiainen viis läbi töötoa erinevate mängude ja harjutustega.

Lapsed leidsid ennast uutest naljakatest situatsioonidest, mis õpetasid tähelepanelikkust, koostööd ja loovust. Peo lõpetas traditsiooniline kringlisöömine.

Aira Jõõts

Raasiku Valla Raamatukogu

RÕÕMUS ÜLLATUS ARUKÜLA RAAMATUKOGUS

Suvi on täis üllatusi! Aruküla raamatukokku toodi tagasi raamat kaaskirjaga: „Jäi kogemata 68 aastat tagasi tagastamata, vabandan!“

Ja jõudiski tagasi raamatukokku Mait Metsanurga raamat „Soosaar“, mis on trükitud 1936. aastal Noor-Eesti Kirjastuse trükikojas Tartus.

Kati Karu

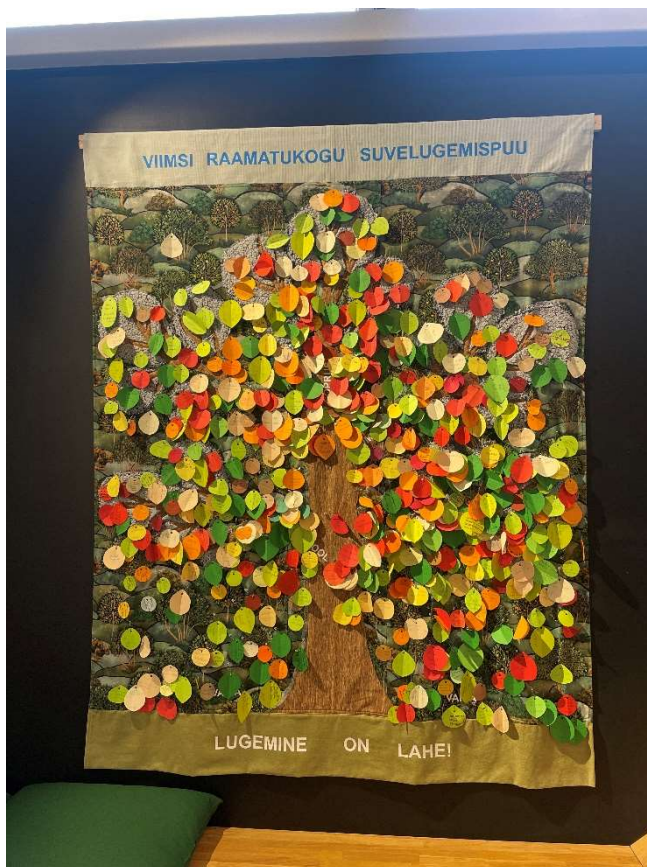
Aruküla raamatukogu

LUGEMISLUSTI JAGUS TERVEKS SUVEKS!

Just nii reipalt võib Viimsi raamatukogu kokku võtta sellesuvisel lastele suunatud lugemisprogrammi.

Kõikvõimalikud lugemisoskust ja -huvi arendavad projektid Eesti raamatukogudes on teadagi tavapärased, ent ometi teeb head meelt, et Viimsis toimus suvelugemine juba 13. korda. Veelgi vahvam on aga tõdeda, et huvilistest puudust ei olnud ja lapsed lausa ootasid, millal saaks ometi pihta hakata. Õnneks ei pidanud kaua ootama, sest alustada sai juba 3. juunil ning raamatute seltsis võis oma suve veeta lausa 16. augustini.

Kuidas siis suvelugemine küll käib? Erineb see kuidagi talvel lugemisest? Ei ja jaa, sest üks ikka raamat kätte haarata ja üks lugude ning teadmiste maailma ongi avatud. Tegelikult oli aga hoopis nii, et kui laps otsustas programmis osaleda, anti talle raamatukogust kaasa tore värviküllane lugemispass, kuhu ta sai järgemööda kirja panna kõik need raamatud, mis suvelugemise perioodil läbi loetud. Iga raamatu kohta paluti ära täita ka küsimustik paberil või veebis. See andis lapsele võimaluse omal valikul tutvustada üht tegelast ja tuua välja kõige põnevam koht, samuti hinnata raamatut viiepallisüsteemis ja määrata ära seegi, mis teemal raamat kirjutatud: oli selleks huumor, kodu ja kool, loodus, põnevus, sõprus või hoopis varia.

Aga see polnud veel kõik. Nimelt tekkis juba kolmandat korda raamatukokku just juunikuul alguseks üks väarikas lugemispuu, millel tugev tüvi ja võimsad oksad, aga puuduvad lehed ja viljad. Mida teha? Muidugi lapsed appi kutsuda! Ja nii oligi, et igaüks kirjutas loetud raamatu autori ja pealkirja lehe- või viljakujulisele paberile ning riputas selle puu külge, vastava teemaga oksale. Kui küsimustele vastatud ja paberid puule riputatud, lõi raamatukogutöötaja iga loetud raamatu kohta lugemispassi naerusuise näoga templi, mis tõi naeratuse ka meie väikeste lugejate nägudele. Sest oli ju teada, et kui vähemalt viis raamatut loetud, siis on saabumas kutse lõpuüritusele.

Lugemisprogrammist oli oodatud osa saama igaüks, kellele raamatud ja lugemine vähegi huvi ja rõõmu pakuvad – koolieelikutest kuni kolmanda kooliastmeni. Kokku osales 121 last vanuses 3-14 eluaastat ja 75 päeva jooksul lugesid nad läbi 879 raamatut. Tõesti-tõesti, juuni alguses lehtedest ja viljadest tühi olnud lugemispuu oli augusti keskpaigaks nendest lausa lookas. Osalejate hulgas oli nii eesti, ukraina kui vene emakeelega lapsi. Tore, et sellelgi aastal oli lugejaid ka meie harukogudest Prangli saarelt, Püünsist ja Randverest. Rõõmustame ka meie kõige pisemate lugejate üle, kes kas ise, koos vanemate või vanavanemate, aga ka õdede-vendade abiga samuti suvelugemisest innukalt osa võtsid. Loodame ju ikka, et sellise programmiga oleme peredele abiliseks ja suunanäitajaks laste lugemisharjumuse tekitamiseks ning selle süvendamiseks.

Lugeda võisid lapsed mis tahes raamatuid, ent raamatukogu pakkus ka omalt poolt välja soovitusnimestikud, mis soojalt vastu võeti. Märkimaks ära kultuuririkkuse aastat oli nimekirjadesse lisatud ohtralt raamatuid välisautoritelt, keda meie tublid tõlkijad on usinalt eesti keelde vahendanud. Aga muidugi on laste seas alati armastatud meie endi head kirjanikud, olgu nad vanad tegijad või uued tulijad. Peamiselt loeti ilukirjandust, nii klassikat kui äsja avaldatut, aga ka põnev raamat teadmiskirjanduse riulilt haarati ikka rõõmuga kaasa.

22. augustil toimunud lõpupeole olid palutud lapsed, kes lugesid läbi vähemalt viis raamatut – neid oli lausa 80.

Iga laps sai tänukirja ja selleaastast suvelugemist meenutama jääva kleepsukese. Enim silmajäänud osalejaid – olid nad siis rohkelt raamatuid lugenud või huviäratavalt küsimustele vastanud – pidasime meeles auhindadega.

Aga mõistagi tuleb toonitada, et suvelugemisprogramm ei ole oma formaadilt võistlus, mille abil mõõta, kes loeb kõige kiiremini ja kõige rohkem, vaid ikka igaühele midagi pakkuv ettevõtmine, mis suunab lapsed raamatute ja lugude võlumaailma.

Lugemise tähtsusest ja vajalikkusest rääkis lõpuüritusel ka Viimsi valla abivallavanem Nikolai Bentsler. Kaasakiskuvat teadusteatri pakkus Mullimeister ja maitsvat torti Haabneeme kohvik. Lõpupeole andis hoogu ja särtsu raamatukogu väsimatu maskott Vimpsik.

Kui Viimsi raamatukogu suvelugemine on selleks aastaks lõppenud, siis üleriigiline "Lugemisisu" programm just algamas, seega – kohtume ikka raamatukogus.

Tekst: Tuuli Klaas
Fotod: Elise Rand
Viimsi Raamatukogu

SUVELÕPU PEREPÄEV HABAJAL

24. augustil kenal päikeselisel päeval sai korraldatud üks tore perepäev Habajal külakeskuse platsil.

Perepäeval toimus palju lõbusaid ja kaasahaaravaid tegevusi, mis tõid rõõmu nii suurtele kui väikestele. Kohal olid erinevad töötoad, kus sai meisterdada ja joonistada ning mitmed põnevad võistlused, mis tekitasid kõigile elevust ja naeru. Samuti pakkus rõõmu kohalike kaupmeeste laat, kust võis leida kauneid käsitöötooteid ja maitsvat kohalikku toitu.

Päeva tegi eriti meeldejäävaks politsei, kes tutvustas oma varustust ja lasi kõigil huvilistel oma tööd lähemalt uurida. Lastele pakkusid lusti ja naeru Lõvi Leo ja Käpapatrull, kes lõbustasid nooremaid osalejaid ja tõid kaasa ohtralt naeratusi.

Päeva muutis eriliseks suure hulga kogukonna kokkutulek ja ühine ajaveetmine, mis täitis õhkkonna sooja energia ja naeruga. Omakorda lisasid vürtsi lähemate ja kaugemate külade inimeste ühinemine meie perepäevaga. Igaühel oli võimalus leida endale sobiv tegevus, olgu selleks osalemine meisterdamises, kohalike toodete avastamine laadal või lihtsalt aja veetmine Lõvi Leo ja Käpapatrulli seltsis. Ilm oli samuti omaette seiklus – päikesepaiste vaheldus tuulehoogudega, kuid see ei heidutanud kedagi ja andis päevale veelgi lõbusama tooni.

Foto: Liisa Õis

Perepäev on kujunemas armsaks traditsiooniks meie kogukonnas. Idee selle korraldamiseks sündis soovist tuua inimesi kokku ja pakkuda neile võimalust veeta üheskoos lõbus päev. See on suurepärane viis tugevdada kogukonnatunnet ja luua uusi sõprussuhteid. Iga-aastase üritusena loodame seda traditsiooni hoida ja arendada, et igal aastal oleks midagi uut ja põnevat, mida oodata.

Eriline tänu kõigile, kes ei kartnud päikest, tuult ega ühtki ootamatut üllatust. Loodetavasti oli koju minnes kõigil endiselt suur naeratus näol. Ootame juba järgmist korda, et teha koos midagi veelgi lõbusamat ja unustamatumat!

Hille Schaffrik
Habaja raamatukoguhoidja-kogukonnaspetsialist

NOORED EKRAANIDE TAGANT PÄRIS MAAILMA

Kevadel sai esitatud projektitaotlus ERÜ projektikonkursile „Raamatukogud-muuseumid-noored“. Et noori koolivaheajal ekraanide tagant välja tuua, oli soov teha koostöös noorte ning noortekeskusega midagi teisini.

Projekti eesmärgiks sai seatud, et läbi erinevate tegevuste ja seikluslike kogemuste on lastel ja noortel soov külastada kohalikku raamatukogu rohkem, kui varasemalt. Kaasates noori, noortekeskust ja kogukonnaliikmeid kujuneks toimiv koostöö erinevate osapoolte vahel. Projekti tegevusena sisustame koos noortega nende koolivaheaegsid, et koostöös midagi korda saata. Võimalusi noorte kaasamiseks annavad: paljud erinevaid ja kõigile jõukohased tegevused.

22. augustil alustasime noortega tutvust kohaliku kirjaniku Stella Noode elu ning loominguga.

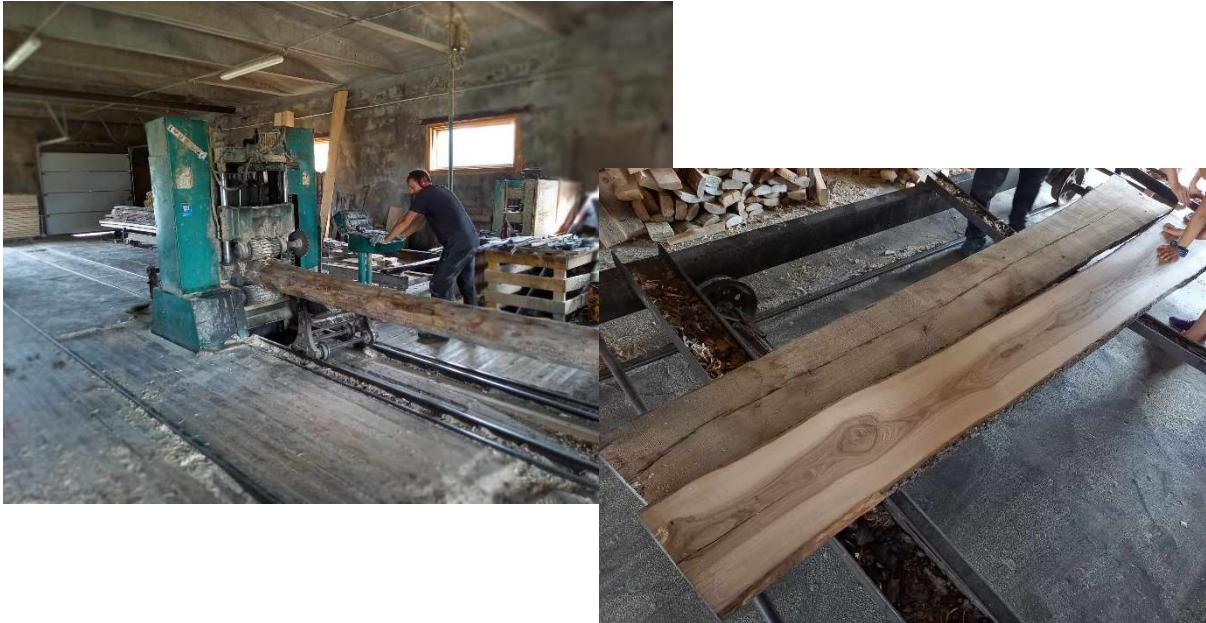
Matkasime mööda kirjaniku eluradu ja kodukohta, et temast rohkem teada saada. Külastasime erilist kaska, kus Stella käis jõudu ammutamas, ujumiskohti, kus ta hommikuti enne kohvi joomist end karastas.

Stella pojapoja püstkojas maitsesid lõkkel tehtud viinerid ja pannkoogid väga hästi ning sinna kõrvale oli tore kuulata Stella tütre Tiina Alveri meenutusi emast.

27. augustil külastasime kohalikku ettevõtet, et saada puitmaterjali pingi valmistamiseks, mis mõeldud meie kohaliku kirjaniku-õpetaja austamiseks ja meenutamiseks. Kohal olles oli võimalik näha, kuidas palgist sai pingimaterjal. Koostöös noortega ehitame pingi ning kaunistame kaunite luuleridadega ja koos kogukonnaga teeme pingi avamise raamatukogupäevade paiku oktoobris.

Et tutvustada ka teist laadi kirjanikke ja kirjandust, on oktoobri koolivaheajaks külla kutsutud karikaturist, illustraator, Mürakarude koomuski autor, lastekirjanik ja kirjastaja Urmas Nemvalts. Kohtumisele järgneb raamatukoguõo koos mitmete kirjanduslike mängude ja tegevustega.

Loodame, et noortele see koostöö meeldib ja projekti lõppedes on nende silmaring avanenud. Olles kohtunud kodukandi ja kaugemate inimestega, tutvunud kodukoha vaatamisväärsuste ja põnevate paikadega, tajuvad ja õpivad noored väärtustama kohalikku ja kaugemal asuvat kultuuripärandit ning tulevadki aegajalt ekraanide tagant välja.

Hille Schaffrik
Habaja raamatukoguhoidja-kogukonnaspetsialist
Fotod: Tiina Alver ja Hille Schaffrik

TEENUSEDISAIN VÄÄNA RAAMATUKOGUS

Vääna raamatukogu on Harku valla vanim raamatukogu, millel täitub järgmisel aastal juba 100. sünnipäev. Raamatukogu asus Vääna tall-tõllakuuri teise korruse ruumides ja oli raskesti ligipääsetav eakatele, erivajadusega ning laste ja lapsevankritega külastajatele. Samuti ei vastanud raamatukogu avaliku ruumi nõuetele, seal puudus ventilatsioon ja piisav loomulik valgus, keskkond oli vananenud ega olnud raamatukogu kasutajatele inspireeriv.

Hoone idatiiva renoveerimistöde käigus sai raamatukogu sel aastal endale ruumid esimesel korrusel, sh.ka seminari- ja personaliruumi, garderoobi, fuajee, tualetid ja kööginurga.

Vääna raamatukogu ruumide renoveerimine. Foto: Harku vallavalitsus (<https://www.facebook.com/HarkuVald>)

Et raamatukogu oleks ka edaspidi oma külastajate ja kogukonna jaoks hästi kasutatav, peab raamatukogu ajaga kaasas käima ja suutma oma lugejatele pakkuda just seda, mida kogukonnas enim vajatakse.

Et kõike seda uutes ruumides teha, taotles ja sai Vääna raamatukogu Kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude kiirendist toetust teenusedisainiks. Et kõike seda uutes ruumides teha, taotles ja sai Vääna raamatukogu Kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude kiirendist toetust nii raamatukoguruumide renoveerimiseks kui teenusedisainiks. Projekti toetati summas 92 127 eurot, millest teenusedisaini hinnaks kujunes 28 000 eurot. Raamatukogu teenusedisaini valiti läbi viima disainibüroo OÜ Velvet.

Teenusedisaini protsessi olid lisaks raamatukogu esindajatele ja Velveti töötajatele kaasatud kohaliku omavalitsuse esindajad. Töö eesmärgiks oli defineerida raamatukogu roll traditsioonilisest raamatulaenutusest kaugemale, muutes selle Vääna kogukonnaelu keskseks alustalaks. Taheti mõtestada raamatukogu teenused ja kogemused ümber kogukonna südameks, et laiendada lugejaskonda ning olla kutsuv paik nii kohalikele kui ka kaugemalt külastajatele.

Kaasatud osapooled võtsid osa töötubadest, mille käigus leiti viis peamist nõu sammast, millel Väana raamatukogu töö võiks põhineda - olla kultuuri toetaja, kirjandusega ühendaja, elukestva õppe partner, koduloo hoidja ja kogukonna looja. Raamatukogul võib olla muidugi muidki rolle, kuid just selle raamatukogu jaoks jäid sõelale need. Tahes tahtmata ei saa üks väike raamatukogu pakkuda kõike.

Küsitluste ja kohtumiste käigus selgitati välja ka kuus peamist raamatukogu küllastajate rühma: vanemad lugejad, lastega pered, innukad lugejad, noored õpilased, kaugtöötajad ja ettevõtjad ning õpetajad. Saadud info põhjal loodi iga grupi esindaja iseloomulikumaid omadusi kandvad persoonad ehk väljamõeldud tüüpkülastajad. Mõeldi läbi, kuidas ja miks jõuab ta raamatukokku ja millist väärtust saab raamatukogu tema huvidele ja soovidele tuginedes pakkuda.

Näiteks loodi raamatukogufännist ja lugemisentusiastist Karin, kelle jaoks on olulised paindlikud avamisajad, raamatusoovitused, värske info, rikkalik ja ajakohane kogu ning asjakohased sündmused ning kes tuleb raamatukogust läbi tihti peale tööd ja osaleb ka kirjanikega kohtumistel.

Teenusedisainer tutvustab loodud persoonasid. Foto: Harku vallavalitsus

Kogu seda teadmist arvesse võttes pakuti teenusedisainerite poolt välja praktilisi ideid, kuidas nende kasutajagruppideni paremini jõuda, milliseid teenuseid neile pakkuda ja ka milliseid üritusi neile korraldada.

Näiteks võiks jätkata sel suvel teenusedisaini käigus korraldatud Väana raamatukogu festivaliga, mis sai palju positiivset tagasisidet ja mille käigus said lugejad kohtuda Anti Saare ja Urmas Vadiga.

Väana raamatukogu festival. Fotod: OÜ Velvet

Üheks oluliseks protsessi väljundiks on uus ruumilahendus. Läbimõeldud paigutuse tagab, et väikeses raamatukogus oleks neid erinevaid tegevusi võimalikult mugav korraldada. Ei tohi ju unustada, et kõigi uuenduslike ettevõtmise kõrval peavad endiselt raamatukokku mahtuma ka raamatud ja raamatukoguhoidjad. Samuti on mõeldud välisruumile -paremale ligipääsule raamatukokku läbi teekattematerjali muutmise, viidasüsteemile ja võimalusele kasutada raamatukogu tegevusteks ka õueala.

Lugejad saavad iseteeninduse võimaluse ja kasutada raamatukappe laenutamiseks ja tagastamiseks. Tulevikus on raamatukogu lugejatele avatud 24h ööpäevas, öisel ajal muidugi ilma raamatukoguhoidjata. Raamatukogus saavad olema eraldi lasteala, alad kaugtööks ja õppimiseks, võimalused koos õppimiseks ja rühmatööks, vaiksed alad keskendumiseks ja lugemiseks, vestlusala kohtumisteks ja üritusteks, võimalused näituste korraldamiseks.

Teenusedisainerite kaasamine raamatukogu rolli ja ruumide paremaks mõtestamiseks ja uute ideede saamiseks, et kogukonna jaoks veelgi paremat teenust pakkuda, oli igati õige samm, arvas Harku valla Raamatukogude direktor Liia Rebane. Saadud info annab nii Vääna raamatukogule kui ka kõigile Harku valla raamatukogudele vajalikke teadmisi, mida saab oma töös ja edasises raamatukogude arendamises kindlasti ära kasutada. Raamatukogude muutuv rollis aitab teenusedisainer raamatukoguhoidjatega kaasa mõelda ning mõtteid ja ideid korrastada.

Uutes ruumides ning uue sisutuse ja sisuga Vääna raamatukogu avatakse 2025. aasta augustis. Mis saaks olla ühele saja-aastasele raamatukogule veel parem juubelikingitus, kui olla oma kogukonna jaoks jätkuvalt vajalik ja hinnatud kaaslane.

OÜ Velvet töötajad, Liia Rebane ja Harku vallavanem Erik Sandla teenusedisaini töö esitamisel, Foto: Harku vallavalitsus (<https://www.facebook.com/HarkuVald>)

Suur tänu Velveti disainimeeskonnale, et olite sel teekonnal nii mitmekülgset abiks! Tänu ka Kultuuriministeriumile ja rahvaraamatukogude kiirendile toetuse eest! Ja muidugi kõigile kaasamõtlejatele ja osalejatele nii töögrupis kui Vääna kogukonnas!

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu
Liia Rebane
Harku valla Raamatukogud

KAUGTÖÖKABIINID KOSE RAAMATUKOGUS

Alates augustist saab Kose raamatukogu kasutada kaugtöökabiine! Kes ütleb kabiin, kes boks, aga meie panime neile veel ka eesnimed Siim ja Sulo. Akustilistes kabiinides saab vaikuses tööd teha, koosolekuid pidada, veebikoolitusi läbi viia ja kuulata. Hea heliisolatsioon võimaldab töötada nii, et väljaspool boksi töötajat kuulda pole ja ümbritsev ei häiri töötajat.

Kabiinide aega saab broneerida raamatukogu telefonil, e-postiga või raamatukogu kodulehel. Kabiinid asuvad raamatukogu kõrval Kose kultuurikeskuse aatriumi palmide all ja nendes saab töötada raamatukogu lahtiolekuaegadel. Kui plaanis on pikemalt tööd teha, anname kasutajale kabiiniukse avamiseks koodi, et saaks vahepeal ära käia ja oma asjad kabiini jätta. Koodi tegemist võimaldab kabiinide lukustuse mobiiliäpp raamatukogu telefonis. Kabiinide klaase kaunistab Kose valla logoga kujundus.

Kose rahvas on sügisel kabiine proovimas käinud ja juba on olemas ka püsikasutaja ning on ka neid, kes on plaani võtnud töötegemise kabiinides.

Kaugtöökabiinide rahastus saadi rahvaraamatukogude kiirendist.

Meeli Sõlg
Kose raamatukogu

RAAMATUKOGU – KOHT KÕIGI JAKS

Albert Einstein on öelnud, et ainuke asi, mida sa kindlasti pead teadma, on raamatukogu asukoht. Raamatukogu peab tekitama igas külastajas tunde, et ta on sinna oodatud, olgu ta siis ringi jooksev maimik või töötaja tuge vajav vanemaealine. Just viimase grupi peale mõeldes uurisin, milline on raamatukogude praktika vanemaealiste külastajate hoidmisel mujal maailmas. Näiteks 2009. a Suurbritannias välja antud „Raamatukogu teenused vanemaealistele – hea tava juhend“ on välja toonud olulised punktid, millele raamatukogud võiksid mõelda:

- Paku inimestele kogu teenuste valikut – ära tee oletusi ega ole valikuline.
- Kui sa pole oma eakat raamatukogu püsikülastajat mõnda aega näinud, siis miks mitte nendega ühendust võtta ja uurida, kas nad on endiselt võimelised raamatukogu külastama, sooviksid tulla mõnda gruppi või saada koduteenust
- Kui keegi laenab nägemisprobleemide tõttu ainult audioraamatuid, küsi, kas neid huvitaks postiteenus, kui pakute või tellite sellist teenust
- Pange inimesed end väärtustatuna tundma. Selleks laske neil soovitada raamatuid ja jagage nende soovitusi
- Küsi, kas nad sooviksid vabatahtlikuna raamatukoguteenistuses osaleda

Ameerika Ühendriikides moodustavad vanemaealised külastajad olulise ja samas ka kasvava osa raamatukogu kasutajatest. Vanemaealised külastajad on väga erineva taustaga, nende haridustase, kultuurine taust ja elukogemused on erinevad. Vanemaealiste vajaduste rahuldamiseks peavad raamatukogud välja töötama uuenduslikke praktikaid, mis vastavad nende unikaalsetele tingimustele. Ameerika Raamatukogude Ühendus peab oluliseks:

- Postiteenusega raamatuprogramme, koduviisiite, ligipääsetavaid raamatukogubusse või muid kodus olevatele eakatele suunatud väliteenuseid.
- Abivahendite olemasolu nt ekraanilugerid, ekraaniteksti suurendajad, luubid või muud vahendid teksti suurendamiseks ja audioraamatud, suures või pimedate kirjas teosed kollektsioonidele ligipääsu parandamiseks
- Kujundada raamatukoguruumid ligipääsetavaks, sealhulgas selged vahekäigud ja teerajad, istekohad, ligipääsetavad riulid ja kergesti navigeeritavad sissepääsud.

Olles külastanud erinevaid raamatukogusid, arvan, et ka Eestis võiks rohkem tähelepanu pöörata vanemaealiste külastajate heale ligipääsetavusele. Mõelda, kas ukсед käivad kergesti lahti, kas treppidel on käsipuud või majas lift. Samuti on olulised mugavad istekohad ja tualeti olemasolu. Kindlasti on vajalikud ka abivahendid teksti suurendamiseks, nt luubid ja oleks tore, kui suurema kirjaga raamatud oleksid hästi tähistatud või eraldi grupeeritud.

Raamatukogud on kogukonnakeskused, mis toovad kokku ümbruskonna elanikud erinevatest põlvkondadest. Lisaks raamatutega tutvumisele ja laenutamisele, toimuvad seal ka erinevad üritused ja näitused. Inimesed teevad kaugtööd, mängivad lauamänge või lihtsalt kohtavad vanu tuttavaid.

Endine Tartu Ülikooli raamatukogu direktor Krista Aru on rõhutanud raamatukogude olulisust „Raamatukogu pole kunagi ainult kokku kogutud ja ritta pandud raamatute kogum, vaid on alati oma aja ühiskonna vaimsure peegeldaja: tulles raamatukokku, toob igaüks siia mitte ainult iseenda hinnangud, ootused ja tahtmised, vaid ka killukese ümbritsevast.“

Maret Mägi
Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledži magistriõppekava
„Kogukonnatöö vananevas ühiskonnas“ eriala üliõpilane ja
Harju Maakonnaraamatukogu praktikant

Kasutatud allikad:

Libraries Respond: Services to Older Adults American Library Association

<https://www.ala.org/advocacy/diversity/librariesrespond/services-older-adults>; (22.09.2024)

Krista Aru: ainuke asi, mida peab kindlasti teadma... (ERR.Arvasus 14.06.2022)

<https://www.err.ee/1608629431/krista-aru-ainuke-asi-mida-peab-kindlasti-teadma>; (22.09.2024)

Sloan, M, Vincent, J.(2009) Library services for older people – good practice guide

<https://seapn.org.uk/wp-content/uploads/Timeline-2009-Library-services-good-practice-guide-1336795.pdf>;

The only thing that you absolutely have to know, is the location of the library

<https://www.librarianshipstudies.com/2019/02/the-only-thing-that-you-absolutely-have.html> (22.09.2024)

Fotod: www.pixabay.com

SÜGIS AIAS

Nüüd lasub laisalt minu aia üle
must vihmapiuistev sügispilve süle,
ja tuuleteed käind risti läbi puu
ning okstes huikand hulguv tormisuu.

Ta sajatuses närtsinud kõik haljad pärjad.
Nii kurvalt, mahajäetult seisvad pingid märjad,
ja kaseladvas tuulepesa must
kuis hirmutades kõlksub koledust!

Kõik lehed ammu põrmu varisenud.
Ah, õitesiid on tormis kärisenud!
Näe, rüvetud kõik roosid valged nagu alabaster,
jäänd ainult troostiks veel meil kirju trotsiv aster.
Marie Under (1918)

ÕNNITLUSED SÜNNIPÄEVALASTELE JA KAUNIST KULDSET SÜGIST KÕIGILE!

Tänu kaastööde saatjatele!

Infolehe koostas
Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu